

21 odporúčaní na boj proti nenávisti v spoločnosti

Definícia problému, ako ju zostavili občania

Počas troch víkendov sme my, Európska panelová diskusia občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti zložená zo 150 náhodne vybraných občanov z 27 členských štátov EÚ, diskutovali o tom, ako riešiť nenávisť v našej spoločnosti. Naše zázemie je rôznorodé, ale máme spoločné chápanie problému. V tejto panelovej diskusii uznávame, že existujú rôzne príčiny a hnacie sily, ktoré prispievajú k nárastu a pretrvávaniu nenávisti v našej spoločnosti, pričom kladieme dôraz na zložitú súhrnu emocionálnych, sociálnych a hospodárskych aspektov.

- **Konflikty a historické dedičstvo:** Historické a súčasné konflikty môžu viesť k odovzdávaniu nenávisti z generácie na generáciu. V zložitej histórii Európy prispievajú k tomuto bludnému kruhu všetky prípady konfliktov, vojen a geopolitického napätia. Nenávisť podporovaná konfliktmi bez aktívneho úsilia o riešenie a zahojenie týchto rán pokračuje a hrozí, že tento kruh nepriateľstva a rozdelenia pretrvá.
- **Hospodárska a sociálna kríza:** Rýchle spoločenské a kultúrne zmeny pôsobia ako významné katalyzátory pocitov straty a znevýhodnenia, ktoré vedú k eskalácii nenávisti. Môžu byť namierené proti širokému spektru skupín a občanov, ktorí sú obviňovaní z hospodárskej a sociálnej krízy. Sociálno-politické a ekonomické faktory vedú nielen k nerovnosti, ale môžu byť aj silnými hnacími silami neistoty a strachu.
- **Politika a zodpovednosť:** Všetci politici a verejne činné osobnosti majú veľkú zodpovednosť za riešenie nenávisti a boj proti nej, ale aj sami dokážu živiť nenávisť nevhodným vystupovaním voči etnickým skupinám a zneužívaním nacionalizmu, ako aj rozdeľovaním a populizmom pre osobný zisk. Politické a verejne činné osobnosti v rámci EÚ aj mimo nej môžu používať nenávistné prejavy na podporu územných ambícií a na delegitimizáciu demokracie. Rozdelenie sa prehĺbuje tým, že sa uprednostňujú hlasné argumenty pred vecnou diskusiou a vecným uvažovaním, posilňujú sa extrémne názory a konšpiračné teórie.
- **Médiá, dezinformácie a zodpovednosť:** Čoraz častejšie vymedzovanie sa „my verzus oni“ a nenávisť voči rôznym skupinám zhoršujú tradičné médiá a sociálne siete, často v snahe o dosiahnutie zisku. Tradičné médiá môžu úmyselne nesprávne informovať a reprodukovať nenávistné naratívy. V sociálnych sieťach zohrávajú kľúčovú úlohu pri šírení nenávistných prejavov a diskriminácie anonymita a manipulované algoritmy. Tieto siete slúžia ako kanál na šírenie dezinformácií a na zachovávanie stereotypov, najmä voči ženám a mladým ľuďom, čeliacim na internete výraznému obťažovaniu. To sa ešte viac prehĺbuje nedostatočnou zodpovednosťou za siete a používateľov.
- **Stádovitosť, predsudky a neznášanlivosť:** Základným aspektom ľudskej prirodzenosti je túžba patriť k sociálnej skupine alebo dynamike, cítiť sa „ako všetci ostatní“. Táto túžba môže byť niekedy taká silná, že vedie k prejavu nenávisti a neznášanlivosti, k pocitu „my verzus oni“ namierenému voči „tomu druhému“. Táto dynamika nedôvery a nenávisti postihuje najmä zraniteľné osoby a skupiny založené na etnickej príslušnosti, postavení z hľadiska migrácie, náboženstve, pohlaví, sexuálnej orientácii, zdravotnom postihnutí, rodinnom postavení a sociálno-ekonomických faktoroch. Nedostatočná osвета o rozmanitých identitách, kultúrach, tolerancii, ako aj

nedostatočná diskusia a komunikácia či málo spoľahlivých informácií v online priestore môžu prehĺbiť nedorozumenia, upevňovať predsudky a viesť k nenávisti.

Tieto príčiny a hnacie sily nenávisti ovplyvňujú všetky zložky našej spoločnosti. My, občania 27 členských štátov Európskej únie s rozmanitým zázemím, veríme, že boj proti nenávisti v Európe a na celom svete je prioritou. Našou spoločnou zodpovednosťou je predchádzať nenávisti vo všetkých jej formách na individuálnej, spoločenskej a inštitucionálnej úrovni a reagovať na ňu na základe našich spoločných hodnôt a základných práv EÚ: mier, sloboda a rovnosť. Preto odporúčame prijať opatrenia v rôznych oblastiach s cieľom chrániť tieto základné práva, predchádzať diskriminácii, nenávisti a konfliktom, chrániť najzraniteľnejších a v konečnom dôsledku formovať rešpektujúcu a spravodlivú EÚ pre všetkých.

Záverečné odporúčania

Tieto odporúčania boli zoskupené do piatich okruhov:

- Systém reakcie na trestné činy z nenávisti a nenávistné prejavy
- Úloha médií a politiky
- Digitálne technológie
- Vzdelávanie
- Účasť občanov a sociálne začlenenie

System reakcie na trestné činy z nenávisti a nenávistné prejavy

Odporúčanie 1: Jedna Európa, jedna definícia: kriminalizácia nenávistného prejavu

Odporúčame, aby Európska komisia zriadila rôznorodú pracovnú skupinu na aktualizáciu a rozšírenie spoločného vymedzenia pojmu „nezákonné nenávistné prejavy“ s cieľom lepšie kriminalizovať ich šírenie. Súčasnú vymedzenie pojmu prijaté v roku 2008 sa zameriava na rasizmus a xenofóbiu, ale vylučuje iné formy nenávisti, ako sú napríklad diskriminácia na základe zdravotného postihnutia, sexuálnej orientácie, pohlavia, veku a ďalších. Tento zastaraný termín si vyžaduje naliehavú revíziu, aby odrážal inkluzívne hodnoty našej modernej spoločnosti.

Nové, komplexné vymedzenie pojmu má zásadný význam pre to, aby šírenie nezákonných nenávistných prejavov bolo trestným činom, ktorý možno stíhať vo všetkých členských štátoch EÚ. Touto úpravou sa zabezpečí, aby sa všetky formy nenávistných prejavov jednotne uznávali a trestali, čím sa posilní náš záväzok voči inkluzívnejšej a spoločnosti a väčšiemu rešpektu v nej.

Začlenením nenávistných prejavov do zoznamu trestných činov EÚ môžeme chrániť marginalizované komunity a presadzovať ľudskú dôstojnosť. Táto iniciatíva rozlišuje nezákonné nenávistné prejavy od slobody prejavu a zabezpečuje, aby sme dosiahli rovnováhu medzi základnými právami a potrebou bojovať proti diskriminácii a nenávisti.

Odôvodnenie:

Podporuje sa sociálna súdržnosť: Aktualizáciou vymedzenia pojmu s cieľom zahrnúť všetky formy nenávistných prejavov sa podporí inkluzívnejšia spoločnosť, v ktorej sa každý cíti rešpektovaný a cenený. Tým sa podporuje sociálna súdržnosť a znižujú rozdiely spôsobené nekontrolovanými nenávistnými prejavmi.

Zvyšuje sa právna zrozumiteľnosť: Jednotné vymedzenie pojmu vo všetkých členských štátoch EÚ odstraňuje nezrovnalosti a medzery v právnej ochrane. Táto zrozumiteľnosť zabezpečuje, aby páchatelia nenávistných prejavov boli bráni na zodpovednosť bez ohľadu na to, kde v EÚ sa nachádzajú.

Chránia sa marginalizované komunity: Rozšírením vymedzenia pojmu s cieľom zahrnúť viac foriem diskriminácie sa poskytuje lepšia ochrana marginalizovaným skupinám a znižuje sa ich vystavenie škodlivému a hanlivému jazyku.

Posilňujú sa ľudské práva: Kriminalizáciou všetkých foriem nenávistných prejavov EÚ posilňuje svoj záväzok v oblasti ľudských práv a dôstojnosti a zosúladzuje právne rámce so súčasnými hodnotami rovnosti a rešpektu.

Vyvažujú sa slobody: Týmto prístupom sa starostlivo rozlišuje medzi nenávistnými prejavmi a slobodou prejavu, pričom sa zabezpečuje ochrana slobody prejavu a zároveň sa predchádza prejavom, ktoré podnecujú násilie, nenávisť alebo diskrimináciu.

Podporuje sa empatia a porozumenie: Kontakt s rôznymi hľadiskami a kriminalizácia nenávistných prejavov podporujú empatiu a porozumenie medzi občanmi a prispievajú k harmonickejšej a úctivejšej spoločnosti.

Vykonávanie tohto odporúčania povedie k spravodlivejšej a súdržnejšej Európe, v ktorej môžu všetci jednotlivci bez ohľadu na svoju identitu žiť bez strachu z nenávisť a diskriminácie.

Odporúčanie v skratke:

- Vytvoriť rôznorodú pracovnú skupinu s cieľom vypracovať komplexné vymedzenie pojmu „nezákonné nenávistné prejavy“, ktoré zahŕňa všetky formy diskriminácie.
- Aktualizovať zastarané vymedzenie pojmu z roku 2008 tak, aby zahŕňalo všetky druhy nenávistných prejavov.
- Uznať a penalizovať nenávistné prejavy jednotne v celej EÚ.
- Zaradiť šírenie nezákonných nenávistných prejavov k trestným činom vo všetkých členských štátoch EÚ.

Odporúčanie 2: Európsky protokol o účinnej reakcii na oznámenia o trestných činoch z nenávisťi

Odporúčame jasný a jednotný postup oznamovania trestných činov z nenávisťi vo všetkých členských štátoch EÚ. Tento právny postup by sa mal účinne uplatňovať v organizáciách, ktoré komunikujú s obeťami trestných činov z nenávisťi. Navrhujeme revidovať všetky predtým navrhnuté a neúčinné opatrenia a vytvoriť jednoduchý proces, ktorý umožní obeťam a svedkom bezpečne nahlásiť všetky trestné činy vrátane trestných činov na online platformách.

Po prvé, postup by mal zabezpečiť bezpečné podmienky nahlasovania pre obeť aj svedkov trestných činov z nenávisti. Zaistenie ich bezpečnosti môže zvýšiť počet oznámených trestných činov. To zahŕňa právne a psychologické ochranné opatrenia a v prípade potreby fyzickú ochranu pred jednotlivcami, ktorí sa usilujú o pomstu. Tento postup by mohol zahŕňať aj spoluprácu s páchateľmi, ktorí môžu byť často predchádzajúcimi obeťami nenávisti.

Po druhé, postup by mal zahŕňať všetky subjekty zapojené do reťazca oznamovania trestných činov s cieľom znížiť riziko sekundárnej viktimizácie a zhoršenia traumy.

Napokon, tento postup by mal byť podporený vhodným online kanálom určeným na bezpečné nahlasovanie trestných činov.

Odôvodnenie:

Toto odporúčanie je dôležité, pretože pomáha predchádzať sekundárnej viktimizácii obetí a/alebo ju minimalizovať. Postup umožní rýchlu reakciu a pomoc obetiam, ako aj podporu a ochranu svedkov. Takýmto postupom sa takisto uľahčí činnosť útvarov, ktoré prijímajú oznámenie. Ak sa tento postup ukáže ako účinný, bude to pre spoločnosť povzbudením, aby reagovala na trestné činy a častejšie ich oznamovala.

Odporúčanie v skratke:

- Vytvorenie jasného a jednotného postupu oznamovania trestných činov z nenávisti vo všetkých členských štátoch EÚ.
- Revízia všetkých predtým navrhnutých a neúčinných opatrení a vytvorenie jednoduchého procesu umožní obetiam a svedkom bezpečne nahlásiť všetky trestné činy vrátane trestných činov na online platformách.
- Zavedenie online kanála na bezpečné oznamovanie trestných činov.

Odporúčanie 3: Národný úrad pre boj proti nenávisti v členských štátoch

Odporúčame zriadiť nezávislý úrad na boj proti nenávisti v každom členskom štáte. Potrebujeme silnú inštitúciu s právnou autoritou a účinnou komunikáciou, ktorá ľuďom poskytne hmatateľnú pomoc prostredníctvom objektívneho a nezávislého systému nahlasovania trestných činov.

Po prvé, úrad bude zodpovedný za poskytovanie právnej a psychologickej podpory každej obeť trestných činov z nenávisti vo svojom členskom štáte, pričom bude úzko spolupracovať s mimovládnyimi organizáciami a občianskym výborom. Úrad poskytne obetiam platformu na účinné a bezpečné nahlasovanie trestných činov z nenávisti.

Po druhé, úrad bude úzko spolupracovať so skupinou EÚ na vysokej úrovni pre boj proti nenávistným prejavom a trestným činom z nenávisti alebo podobným javom s cieľom splniť svoje poslanie a zabezpečiť vykonávanie kódexov správania pre podniky, organizácie a politikov. Táto spolupráca pomôže vytvoriť pre obeť účinné a podporné prostredie. Úrad by okrem toho mohol poskytovať informácie a najlepšie postupy jednotlivcom, ktorí hľadajú poradenstvo. Zamestnanci úradu by mali pracovať na dočasnom základe.

Po tretie, úrad bude šíriť nástroje, programy, mechanizmy a materiály EÚ týkajúce sa nenávisti, pričom zabezpečí, aby sa dostali do vzdelávacích inštitúcií, administratívnych inštitúcií

a k širokej verejnosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. S týmto cieľom úrad po nahlásení poskytne odbornú prípravu útvárom zapojeným do prvej reakcie.

Úrad bude zhromažďovať údaje o trestných činoch z nenávisti, aby mohol účinne reagovať na budúce potreby obyvateľstva.

Odôvodnenie:

V našich polarizovaných spoločnostiach sa zvýšil počet trestných činov z nenávisti, čo zhoršuje kvalitu života ľudí. S cieľom predchádzať trestným činom z nenávisti, reagovať na ne a starať sa o obeť je potrebné mať zavedené účinné inštitúcie a mechanizmy. Okrem toho na začiatku každého zločinu je myšlienka alebo slovo. S cieľom zabezpečiť vzdelávanie o rešpekte a zvýšiť informovanosť je potrebné zriadiť špecializovanú inštitúciu, ktorá bude predchádzať trestným činom z nenávisti a podporovať obeť, najmä preto, že takýto úrad jednoducho ešte neexistuje, ale je veľmi potrebný.

Odporúčanie v skratke:

- Vytvoriť účinné a podporné prostredie pre obeť.
- Zriadiť nezávislý úrad na boj proti nenávisti v každom členskom štáte.

Úrad bude pri plnení svojho poslania úzko spolupracovať so skupinou EÚ na vysokej úrovni pre boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisti.

Odporúčanie 4: Tréning tolerancie (T4T)

Odporúčame, aby EÚ lepšie šírila informácie o existujúcich kurzoch odbornej prípravy o trestných činoch z nenávisti, nenávisťných prejavoch a nenásilnej komunikácii a propagovala ich v konkrétnych cieľových skupinách. V zásade by sa mali zlepšiť vzdelávanie a rozvoj zručnosti na boj proti nenávisti vo všetkých sociálnych skupinách. Domnievame sa však, že je mimoriadne dôležité zabezpečiť lepšiu odbornú prípravu pre ľudí pracujúcich vo verejnom sektore (napr. polícii alebo sociálnym pracovníkom). Koniec koncov, sú to často prví ľudia, s ktorými sa obeť a postihnutí ľudia po skúsenosti s nenávisťným prejavom stretávajú. Je zvlášť dôležité, aby štátni zamestnanci boli schopní citlivo pristupovať k tomuto problému a k jednotlivcovi. Mala by existovať ponuka pravidelnej odbornej prípravy pre štátnych zamestnancov v členských štátoch EÚ, v rámci ktorej sa môže uskutočňovať odborná príprava na mieste aj online. Tvorcovia obsahu sú ďalšou dôležitou cieľovou skupinou, a to ako účastníci aj ambasádori školení. Majú veľký vplyv na mladšie cieľové skupiny a pôsobia ako šíritelia. Ľudia, ktorí pracujú na verejných pozíciách v EÚ, by mali ísť dobrým príkladom a vykonávať aj odbornú prípravu. S cieľom sprístupniť možnosti odbornej prípravy širšiemu obyvateľstvu by sa do podpory odbornej prípravy mohli zapojiť odborové zväzy alebo iné organizácie. Takisto možno v komunitných novinách uverejniť reklamu. Účastníci by dostali osvedčenie o úspešnom absolvovaní odbornej prípravy, ktorým môžu pred svetom preukázať získanú spôsobilosť v boji proti nenávisti.

Odôvodnenie:

Pyramída nenávisti začína stereotypmi a klišé, ktoré nosíme v hlavách. Podporujú ich nenávisťné prejavy. Preto je dôležité dostať sa ku koreňu problému. Odborná príprava má vplyv nielen na ľudí, ktorí sa vzdelávajú, ale aj na ľudí okolo nich. Kurzy odbornej prípravy sú dôležitým doplnkom k formálnym vzdelávacím programom (ako je vzdelávanie v škole alebo na univerzite). EÚ už ponúka mnoho dobre hodnotených programov a materiálov odbornej prípravy. Je však ťažké ich nájsť. Aby sa zabezpečilo, že vytvorené programy sú skutočne účinné a udržateľné a že sa k cieľovej skupine dostanú, musia byť lepšie propagované. Dôležité je aj

zameranie na ľudí vo verejnom sektore, pretože stále existuje príliš veľa prípadov postihnutých osôb, ktoré mali negatívne skúsenosti s vládnymi agentúrami.

Odporúčanie v skratke:

- Podporovať existujúce kurzy odbornej prípravy EÚ o trestných činoch z nenávisti, nenávisťných prejavoch a nenásilnej komunikácii, ktoré sa zameriavajú najmä na pracovníkov verejného sektora a tvorcov obsahu.
- Poskytovanie pravidelnej odbornej prípravy na mieste a online pre štátnych zamestnancov s cieľom citlivo a účinne riešiť otázky súvisiace s nenávisťou.
- Zapojiť odborové zväzy a komunitné noviny s cieľom zvýšiť informovanosť a účasť na programoch odbornej prípravy.
- Vydávať účastníkom osvedčenia, aby verejne preukázali svoju spôsobilosť riešiť otázky súvisiace s nenávisťou.

Odporúčanie 5: Zvyšovať informovanosť o nenávisti a existujúcich opatreniach a možnostiach na boj proti nej pomocou verejnej kampane

Odporúčame, aby EÚ uskutočnila verejnú kampaň o nebezpečenstve a príčinách nenávisti a opatreniach proti nej (online aj offline) s cieľom zvýšiť informovanosť a vzdelávať o jej šírení a nebezpečenstvách. Zároveň by informovala o rôznych iniciatívach EÚ proti nenávisti a o dostupných podporných kanáloch a opatreniach pre obeť.

Aby boli kampane proti nenávisti čo najefektívnejšie, odporúčame jasne definovať a špecifikovať cieľové skupiny, prístup, kanály a obsah. Tým by sa malo:

- zamerať kampaň na širšiu verejnosť, ako aj na konkrétne a dôležité skupiny (napr. obeť, páchatelia, deti),
- sformulovať odkazy prispôbené týmto rôznym skupinám a kontextu rôznych členských štátov EÚ s uplatnením prívetivého a zrozumiteľného prístupu podľa kontextu každého členského štátu,
- zdôrazňovať zodpovednosť všetkých občanov EÚ pri obrane a činnostiach zameraných proti nenávisti, s ktorou sa v živote stretávajú, a poskytovať praktické nástroje a informácie o tom, ako sa tejto úlohy zhostiť,
- využívať tradičné aj nekonvenčné komunikačné kanály offline aj online na šírenie odkazov zameraných proti nenávisti s cieľom osloviť rôzne podcelky spoločnosti prostredníctvom účinnejších a používateľsky prívetivejších kanálov,
- uplatniť tradičné a sociálne médiá, ako aj influencerov a hlasy obetí pri vypracúvaní a zdieľaní týchto odkazov s cieľom zabezpečiť, aby boli účinnejšie a oslovovali správnych ľudí.

Odôvodnenie:

Hoci už máme rôzne rámce na riešenie nenávisti na úrovni EÚ, neurobilo sa dosť na informovanie európskych občanov o týchto iniciatívach. Väčšina občanov EÚ nevie, aké programy, iniciatívy a nariadenia existujú tak na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni. Hlásenia, správy a diskusie týkajúce sa nenávisti sa väčšinou zameriavajú na prípady nenávisti a to, čo nefunguje, a to je síce dôležité, ale maľuje sa tým depresívny a zaujatý obraz. Preto by mali existovať aj pozitívne správy o boji proti nenávisti, ako aj praktické návrhy na to, čo môžu ľudia proti nej urobiť.

Odporúčame skôr kampaň na zvyšovanie informovanosti než tvrdé zákony alebo kódex správania o tom, čo môžu influenceri a profesionálne mediálne kanály hovoriť, keďže tento prístup by sa mohol vnímať ako cenzúra a mohol by vytvoriť reakciu a nespokojnosť medzi ľuďmi s rozdielnymi názormi a širšou spoločnosťou. Zameranie sa na osvetu a zvyšovanie informovanosti by mohlo občanom umožniť pochopiť význam tejto témy a pripraviť ich na to, aby prispievali k realizácii riešení a bojovali proti nenávisti vo vlastnom živote.

Špecifikácie:

Cieľové skupiny: Prostredníctvom tejto informačnej kampane je dôležité osloviť široké vrstvy spoločnosti, zmeniť verejnú mienku a zabezpečiť, aby zmeny v názoroch a správaní boli udržateľné. Tým sa rovnako zabezpečí, aby ľudia, ktorí sa už proti nenávisti vymedzujú, podľa toho aj konali. S cieľom zabezpečiť účinnosť a dosah týchto kampaní je zároveň dôležité prispôsobiť tieto kampane a odkazy rôznym cieľovým skupinám, ako sú obeť, spojenci, deti, rodičia, učitelia a páchatelia. Vysvetlením dôvodov nenávistných emócií môžeme pomôcť ľuďom, ktorí sa môžu zapojiť do nenávistných prejavov alebo nenávistného správania, aby pochopili svoje motívy a dôsledky svojich činov. Kampane by mali byť aj v jazykoch krajín mimo EÚ, aby sa dostali k ľuďom, ktorí nehovoria jazykom štátu, v ktorom žijú.

Kanály: Na vzdelávanie obyvateľstva o tom, čo sú zakázané a škodlivé nenávistné prejavy a aké správanie sa podporuje, ako aj o rôznych iniciatívach a opatreniach, ktoré už existujú v EÚ, by sa mal využívať široký súbor kanálov. Okrem sociálnych médií, televíznych kanálov a filmovej produkcie by kampaň mala využívať širokú škálu kreatívnych, nezvyčajných a pútavých offline prostriedkov vrátane billboardov, rôznych novín, špecializovaných publikácií na túto tému (potenciálne bezplatne), nákladných automobilov, rádii, obrazoviek metra/verejnej dopravy, letákov supermarketov, novín, nákupných dokladov (ako v prípade rakúskej kampane zameranej na násilie páchané na ženách) a podobných opatrení. Konkrétne, voľne šíriteľný film na túto tému by sa mohol bezplatne vysielat' v celej EÚ. Ďalším dôležitým prístupom je zapojenie vplyvných osobností, ako sú herci, speváci a ľudia v médiách, do kampaní na zvyšovanie povedomia s cieľom osloviť mladšie generácie a iné publikum prostredníctvom formátov, ktoré sú pre ne vhodné. Okrem toho podporujeme spoluprácu s osobnosťami, ktoré sú sami obeťami, pri vypracúvaní a šírení týchto posolstiev.

Obsah: Aby sa zabezpečilo, že kampane sú vytvorené dobre, do navrhovania obsahu by sa mali zapojiť odborníci z rôznych sektorov (reklama, psychológia, skupiny obetí atď.) a rôznorodá skupina respondentov zahŕňajúca rôzne cieľové skupiny, na ktoré sa kampaň zameriava (obeť, influenceri, mladší ľudia atď.). Kampane by mali byť prispôbené na boj proti rôznym druhom nenávisti, napríklad voči menšinám, prisťahovalcom, osobám so zdravotným postihnutím, osobám LGBTIQ+, Rómom a Židom. Musia byť prispôbené aj situácii v rôznych krajinách EÚ a vychádzať z existujúcich iniciatív a opatrení. Mali by sa zameriavať aj na pozitívne posolstvá, ktoré propagujú EÚ bez nenávisti a informujú o existujúcich a účinných opatreniach a iniciatívach proti nenávisti. Národné spravodajstvo by malo prinášať aj viac reportáží o činnostiach, diskusiách a iniciatívach inštitúcií EÚ.

Prístup: Táto kampaň by mala byť chytľavá a vtipná, aby skutočne oslovila a zmenila ľudí (väčšina občanov prevažne vníma kampane EÚ opačne). Mala by sa zamerať aj na priamejšie zapojenie občanov. EÚ by napríklad mohla iniciovať verejné súťaže alebo ocenenia zamerané na zapojenie návrhov občanov týkajúcich sa tvorivých a účinných prístupov ku kampaniam.

Kampaň by okrem toho mala podporovať dobrovoľníctvo a občiansku angažovanosť. Zapojiť by sa mali rôzne zainteresované strany, ako sú ľudia schopní podeliť sa o svoje osobné príbehy a veľké spoločnosti alebo médiá na dobrovoľnom základe. Manažéri by napríklad mohli spolupracovať so zraniteľnými spoločenskými skupinami a spájať obe. Na dosiahnutie týchto cieľov je potrebné zabezpečiť potrebné ľudské a finančné zdroje. Kampane by sa mohli zamerať aj na zvyšovanie informovanosti športovcov a športového publika zapojením klubov, médií a politikov do riešenia otázky nenávisťných prejavov. Podporujeme napríklad používanie kreatívnejších, zábavnejších a chytľavejších prístupov, napríklad by sa mohla vytvoriť kampaň s logom „cestoviny proti nenávisti“ s QR kódom odkazujúcim na informácie o iniciatíve umiestneným na cestovinách alebo iných potravinových obaloch (prípadne na toaletnom papieri) v závislosti od najobľúbenejších výrobkov v každom členskom štáte.

Odporúčanie v skratke:

- Zamerať kampaň na širšiu verejnosť, ako aj na osobitné a dôležité skupiny (napr. obeť, páchatelia, deti) prostredníctvom súboru odkazov prispôbených týmto rôznym skupinám a kontextu rôznych členských štátov EÚ.
- Kampaň by mala takisto zdôrazňovať zodpovednosť všetkých občanov EÚ pri obrane a činnostiach zameraných proti nenávisti, s ktorou sa v živote stretávajú, a poskytovať praktické nástroje a informácie o tom, ako sa tejto úlohy zhostiť.
- využívať tradičné aj nekonvenčné komunikačné kanály offline aj online na šírenie odkazov zameraných proti nenávisti s cieľom osloviť rôzne podcelky spoločnosti prostredníctvom účinnejších a používateľsky prívetivejších kanálov,
- uplatniť tradičné a sociálne médiá, ako aj influencerov a hlasy obetí pri vypracúvaní a zdieľaní týchto odkazov s cieľom zabezpečiť, aby boli účinnejšie a oslovovali správnych ľudí.

Odporúčanie 6: Reklama proti nenávisti

Na boj proti nenávisti odporúčame zvážiť túto komunikačnú stratégiu:

- krátke telefónne textové správy opt-in o inkluzívnosti pre všetkých občanov (napr. týždenné/mesačné prijímanie),
- plagáty na autobusových zastávkach podporujúce inkluzívnosť,
- veľké bilbordy pre tých, ktorí sú unavení zo sociálnych médií, napríklad použite bilbordy týkajúce sa volieb v EÚ na pozitívne správy zamerané na boj proti nenávisťným prejavom,
- voliteľné opt-in reklamy Google na boj proti nenávisti, ak sa prihlásite,
- tvorba emoji a mémov pre správy zamerané na boj proti nenávisti,
- pozitívne zamerané poznámky pridané k existujúcim oficiálnym správam (ako sú vládne dokumenty),
- šoty zamerané na informovanosť, ktoré sa uvádzajú v televízii alebo v kinách pred filmom (pozitívne posilnenie tam, kde je to možné),
- otvorenie športových podujatí (ako sú olympijské hry alebo svetový pohár) ako príležitosť na zvyšovanie informovanosti, napr. vystúpenie anglickej kráľovnej s medvedíkom Paddingtonom na olympijských hrách v Londýne, ktoré pôsobilo ľudsky a dojímavosť,
- dlhšie snímky uvádzané na športových podujatiach, pričom „ťahákom“ snímky je vystúpenie niektorého z hráčov (napr. futbalista na futbalových zápasoch),

- kampane s účasťou populárnych osôb/influencerov (ako v prípade speváčky a herečky Pommelién v Belgicku) zamerané na zvýšenie informovanosti o témach týkajúcich nenávisti.

Odôvodnenie:

Výsledkom bude:

- zdravšie a bezpečnejšie prostredie sociálnych médií, iný, viac interpersonálny druh sociálnych médií,
- zdravšia, uvedomelejšia a šťastnejšia spoločnosť,
- lepšia a menej polarizovaná Európa,
- pomery, v ktorých sa situácia nevyhrocuje, ale hľadí sa na veci v súvislostiach.

Odporúčanie v skratke:

- Celostná komunikácia pre všetky vekové skupiny v rámci digitálnych kanálov s cieľom podporiť empatiu, inklúziu a akceptáciu rôznych východiskových skupín/jednotlivcov.
- Potreba, aby odborníci na komunikáciu mali k dispozícii obsah a stratégiu určenú pre rôzne platformy a rôzne cieľové skupiny.
- Nepriama/implicitná komunikácia, napríklad v podobe tlačidla „rešpekt“, podobného symbolu emoji „palec hore“.

Odporúčanie 7: Vytvorenie celoeurópskej platformy spájajúcej informácie, zdroje, opatrenia a systémy podpory týkajúce sa nenávisti

Odporúčame vytvoriť platformu prevádzkovanú EÚ, ktorá bude prehľadná, bezplatná a bude poskytovať prístup k informačným materiálom, ako sú vymedzenie pojmov, články, videá a ďalšie iniciatívy organizácií zameraných na boj proti nenávisti. Štýl a štruktúra platformy by mali byť užívateľsky ústretové. Preto by mohla obsahovať časť zameranú na mladých ľudí s informáciami o problémoch, ktorým môžu čeliť v každodennom živote, a praktickými tipmi. Dôraz by sa mal klásť na opatrenia, ktoré úspešne pomohli obetiam, a praktické rady pre ľudí v celej spoločnosti o tom, ako môžu účinne podporovať obeť, najmä v každodenných situáciách, keď by mohli byť svedkami nenávistného správania. Ľudia by takisto mali byť schopní spojiť sa s ostatnými, ktorí majú podobné problémy, a podporovať ich. Platforma by okrem toho mohla zahŕňať vymedzenie problémov, odporúčania a všetky relevantné materiály z Európskej panelovej diskusie občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti.

S cieľom zabezpečiť účinnosť môže umelá inteligencia pomôcť ľuďom prirodzenejšie komunikovať v rámci platformy a nájsť relevantný obsah, napr. poskytnúť obetiam a spojencom usmernenia, odporúčania a odkazy na správne kanály a organizácie, aby získali podporu. Platforma by okrem toho mohla pre používateľov obsahovať určité možnosti poskytovania konkrétnej spätnej väzby o tom, ktoré zdroje boli užitočné a ako by sa mohli ďalej zlepšovať.

Okrem toho táto webová stránka by namiesto prílišného obmedzovania a vtieravosti, ktoré by mohli pôsobiť odstrašujúco, mala ľudí povzbudzovať a umožňovať im, aby o týchto otázkach kriticky premýšľali. Zvlášť dôležité to môže byť v prípade páchatel'ov alebo ľudí, ktorí sú otvorenejší nenávistným prejavom a posolstvám, aby sa podporilo kritické myslenie a zhromažďovanie poznatkov. Mala by sa poskytovať podpora a moderovanie obsahu s cieľom zabezpečiť slobodu prejavu, uľahčiť konštruktívne diskusie, vykonávať kontrolu obsahu a predchádzať eskalácii.

Veľké spoločnosti v oblasti sociálnych médií by mohli pomôcť pri implementácii funkcie, ktorá používateľov presmeruje na platformu, kde nájdu podporu, ak sa im zdá, že niektoré príspevky by mohli byť nenávistné. Mohli by existovať referenčné programy alebo systémy odmeňovania s prepojením na webovú stránku, ktorá by mala byť kreatívna a atraktívna pre rôzne skupiny obyvateľstva.

Odôvodnenie:

Cieľom tohto odporúčania je vytvoriť platformu, ktorá nenahrádza podobné nápady, ale vytvoriť databázu užitočných zdrojov. Platforma by preto mala byť prepojená s inými existujúcimi webovými stránkami, zdrojmi o prejavoch nenávisti a podpornými kanálmi pre obeť prejavov nenávisti a najmä zraniteľné skupiny, aby bola čo najjednoduchšia a najužitočnejšia. Ďalším cieľom platformy je zvýšiť informovanosť a podporovať vedomé využívanie primeraných zdrojov. Hoci existuje množstvo rôznych iniciatív, zdrojov a kampaní, väčšina ľudí nevie, kde všetky tieto informácie a pomoc hľadať. Jedna centrálna platforma, kde by ľudia mali prístup ku všetkým týmto informáciám, by to mohla umožniť. Webová stránka by mohla zahŕňať aj informačnú kampaň.

Na platforme by komunikácia medzi osobami v reálnom čase z pohodlia domova (napr. prostredníctvom funkcie chatu) mohla ľuďom pomôcť pochopiť emócie, rozmanité zážitky a prekážky. Takisto by to umožnilo obetiam podeliť sa o svoje skúsenosti a osloviť niekoho, kto im môže pomôcť cítiť sa lepšie, čím by sa zmiernilo ich bremeno.

Jednou z výziev v prípade tejto platformy je to, že môže byť ťažké ju implementovať a zabezpečiť, aby bola štruktúra webových stránok pre občanov ľahko zrozumiteľná, prístupná a prehľadná. Podobne bude náročné dosiahnuť, aby bola webová stránka natoľko zaujímavá pre množstvo občanov EÚ, že ju budú dobrovoľne navštevovať. Okrem toho, hoci sme si v rámci tejto panelovej diskusie vedomí výziev spojených s vytvorením takejto webovej stránky vo všetkých potrebných jazykoch, domnievame sa, že by sa to vyplatilo. Keby sa mohli obeť podeliť so svojimi osobnými príbehmi, webová stránka by mohla byť emocionálne pútavejšia a efektívnejšia. Nenávisť je fenomén, ktorý existoval aj pred vznikom internetu, ale vďaka internetu sa mohol šíriť a to nebude možné jednoducho prekonať pomocou jedinej platformy. V rámci panelovej diskusie sa však domnievame, že platforma by mohla predstavovať účinný spôsob, ako zvýšiť informovanosť a rozsah vedomostí o šírení nenávisti, ale mohla by byť pre ľudí aj nástrojom na zmiernenie a riešenie prejavov nenávisti, s ktorou sa stretávajú offline aj online.

Odporúčanie v skratke:

- Navrhujeme spustiť ľahko prístupnú platformu prevádzkovanú na úrovni EÚ, ktorá funguje ako jednotné kontaktné miesto na poskytovanie informácií, vymedzenie kľúčových pojmov, údajov o negatívnych účinkoch nenávisti, praktických a relevantných zdrojov, prepojenia na iné platformy, iniciatívy, organizácie, ako aj prehľad existujúcich opatrení a podporných systémov v rôznych členských štátoch.
- Platforma by mala byť integrovaná s inými existujúcimi opatreniami, platformami a webovými sídlami zameranými na boj proti nenávisti na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, aby sa používateľom čo najviac uľahčilo vyhľadávanie informácií a podpory, ktoré potrebujú, a aby sa nezdvajilo úsilie.
- Webová stránka by sa mohla používať aj ako súčasť kampane na zvyšovanie informovanosti a mala by sa aktívne propagovať prostredníctvom sociálnych médií, televíznych reklám a iných masmédií.

Úloha médií a politiky

Odporúčanie 8: Zriadenie nezávislého trustového výboru

Navrhujeme zriadiť nezávislý trustový výbor s cieľom vytvoriť kódex správania pre poslancov Európskeho parlamentu a monitorovať nenávistné prejavy a dezinformácie. Trustový výbor by mal byť zložený z odborníkov na viaceré disciplíny (napríklad občanov, právnych expertov, psychológov, sociológov, mimovládnych organizácií a politických expertov) a pod dohľadom občanov. Na zabezpečenie širokého zastúpenia sú občania vybraní náhodne – pričom sa uplatňujú kritériá na posilnenie zastúpenia zraniteľných skupín v spoločnosti. Výbor po svojom zriadení prerokuje kódex správania, ktorý sa vzťahuje na verejných činiteľov a orgány, a rozhodne o ňom. Kódex správania je prispôsobiteľný. Trustový výbor používa kódex správania na zber údajov, monitorovanie vykonávania a vypracovanie ďalších usmernení na identifikáciu nenávistných prejavov a boj proti nim. Trustový výbor má aj oficiálny bod kontaktu s ostatnými občanmi EÚ, na účely nahlasovania porušenia kódexu a nenávistných prejavov politikov. Členovia sa budú striedať, aby zabezpečili pluralitu výboru. Aby sa zachovala bezúhonnosť, výbor bude presadzovať prísne pravidlá pre vstup do trustového výboru s cieľom zabrániť konfliktom záujmov svojich členov.

Odôvodnenie:

Trustový výbor, ktorý monitoruje, sleduje a rozvíja uplatňovanie kódexu správania proti nenávistným prejavom, je potrebný na ochranu jednotlivcov a komunít pred škodlivými účinkami nenávistných prejavov, najmä zo strany verejných činiteľov a orgánov. Vypracovaním komplexného kódexu správania založeného na príspevkoch právnych expertov, psychológov, sociológov, občanov a iných môže tento výbor stanoviť jasné usmernenia a očakávania týkajúce sa správania. Takýto trustový výbor má zásadný význam pre opätovné získanie a posilnenie dôvery v inštitúcie a ich zástupcov. Zavedením a monitorovaním kódexu správania pre dôveryhodné správanie je zabezpečená väčšia transparentnosť. Výbor koná nezávisle, transparentne a je pod dohľadom občanov, čím sa zvyšuje jeho legitimita. Aby bol výbor účinný, musí zahŕňať vhodne zložený multidisciplinárny tím, ktorý reprezentuje rôzne perspektívy a zraniteľné skupiny.

Odporúčanie v skratke:

- Zriadiť nezávislý trustový výbor s cieľom vytvoriť a presadzovať kódex správania verejných činiteľov EÚ, ktorý sa bude zaoberať nenávistnými prejavmi a dezinformáciami.
- Výbor bude zahŕňať odborníkov na viaceré disciplíny a náhodne vybraných občanov, ktorí zabezpečia zastúpenie zraniteľných skupín.
- Výbor bude monitorovať uplatňovanie kódexu správania, zhromažďovať údaje a spracúvať správy o nenávistných prejavoch politikov.

Vďaka občianskemu dohľadu a rotácii členov si výbor zachová integritu, transparentnosť a legitimitu.

Odporúčanie 9: Spôľahlivosť, fakty a transparentnosť: overovanie a objasňovanie financovania informácií

Odporúčame, aby médiá spolupracovali s nezávislými organizáciami na overovanie faktov, boli transparentné, pokiaľ ide o ich zdroje financovania, nabádali občanov, aby overovali informácie, ktoré dostávajú, a obmedzili politický vplyv mediálneho publika prostredníctvom:

- vytvorenia prísnych protokolov na overovanie a osvedčovanie informácií pre jednotlivcov, združenia a spoločnosti, ktoré majú komerčný účel a/alebo ktoré využívajú verejné finančné prostriedky (napr. na zverejnenie ich právneho postavenia),
- nezávislých médií pre väčšiu rozmanitosť zdrojov; zverejňovania financovania certifikačných štúdií a príjemcov šírenia informácií,
- spustenia kampaní na zvýšenie informovanosti občanov o dôležitosti overovania informácií,
- obmedzenia počtu médií, ktoré môže vlastniť jedna osoba alebo spoločnosť (rádio, televízia, sociálne platformy, noviny atď.),
- nástroja „Čierna skrinka“*, ktorý musí byť ľahko prístupný verejnosti a musí byť povinný pre osoby alebo spoločnosti, ktoré majú komerčný účel alebo sú financované treťou stranou; títo ľudia alebo spoločnosti budú v prípade dobrovoľného šírenia falošných správ/nenávistného prejavu sankcionovaní v závislosti od výšky ich celosvetového obratu.

Odôvodnenie:

Šírením dezinformácií sa podnecuje rozdelenie a nenávisť v našej spoločnosti. Zaručením overovania informácií nezávislými orgánmi a financovaním nezávislých médií môžeme nedorozumenia a manipuláciu obmedziť. Transparentnosť zdrojov financovania médií, ktoré využívajú šírenie informácií, posilňuje dôveru verejnosti v médiá. Okrem toho povzbudzovanie občanov, aby zaujali zvedavejší a kritickejší postoj k informáciám, ktoré dostávajú, je nevyhnutné pre spoločnosť, ktorá je tvárou v tvár dezinformáciám informovanejšia a odolnejšia. Tieto prístupy pomáhajú podporovať jednotnejšiu spoločnosť a zabezpečujú pluralitu hlasov v mediálnom priestore.

** „Čierna skrinka“ verzus spoločnosť Mediapart vo Francúzsku: transparentnosť zdrojov, proces overovania, metodika výskumu, kontexty a obmedzenia, vlastníctvo médií a financovanie médií.*

Odporúčanie v skratke:

- Zahnúť všetky informácie potrebné na transparentnosť médií.
- Podpora financovania nezávislých médií na podporu plurality médií.
- Obmedziť koncentrované vlastníctvo médií.

Odporúčanie 10: Európa spoznáva vás: participatívne médiá pre občanov

Odporúčame rozšírenie účasti občanov s cieľom legitimizovať mediálny obsah a podporiť spoločnú kultúru vzájomnosti a rešpektu, ktorá odstraňuje nenávisť. Takáto účasť bude založená na troch kanáloch, ktoré sa navzájom dopĺňajú, konkrétne:

1. participatívne médiá, kde občania prispievajú k redakčným rozhodnutiam. Tento systém bude založený na existujúcich sieťach a spoločnostiach, verejných aj súkromných, ktoré budú prostredníctvom nových fondov dostávať stimuly s cieľom

zverejňovať vysokokvalitné informácie. Miestne kanály budú osobitne cenené ako tie, ktoré sú najbližšie k občanom, a rovnako tak panelové diskusie občanov na miestnej a vnútroštátnej úrovni s cieľom pochopiť ich priority v týchto oblastiach;

2. diskusné fórum vo forme kanála v rámci sociálnych médií s pútavou a používateľsky ústretovou aplikáciou chránenou pravidlami transparentnosti;
3. online kolaboratívne úložisko, v ktorom sa uchovávajú kvalitné správy a diskusie s cieľom umožniť občanom vybudovať spoločnú históriu vzdelávania mládeže a pokroku v kľúčových témach pre budúcnosť EÚ.

Tento systém bude tlmočiť hodnoty EÚ proti nenávisným prejavom, ktoré boli predtým vymedzené v spoločnej charte. Orgán s funkciami ombudsmana a etický výbor budú filtrovať obsah, aby sa zabezpečil jeho súlad s týmito hodnotami; treba zvážiť aj možnosť využitia umelej inteligencie. Napokon, implementáciu tohto systému bude monitorovať vybraný výbor občanov, ktorý zabezpečí, aby redakčné rozhodnutia neboli vynútené na základe ekonomických alebo ideologických záujmov.

Odôvodnenie:

Ide o dôležité odporúčanie, pretože priamo zahŕňa občanov, čím legitimizuje samotné inštitúcie EÚ prostredníctvom priamej demokracie. Umožní občanom nájsť informácie o tom, čo chcú, a bez toho, aby boli politicky ovplyvňovaní, napríklad s cieľom vynútiť súhlas s národnou vládou. Osobitná pozornosť sa venuje mladším ľuďom, pretože tento mediálny systém takisto zohľadňuje komunikačné prostriedky, ktoré sú im bližšie ako tradičné televízne kanály. Podobne aj deti môžu byť zahrnuté prostredníctvom prispôbeného obsahu, ako sú vzdelávacie kurzy alebo hry, v závislosti od veku. Domnievame sa, že tento systém je dôležitý pre úplné odstránenie dezinformácií a nenávisných prejavov, pretože bude mediálnou platformou, ktorá nebude obsahovať nenávisné posolstvá. Keďže vieme, že existuje riziko, že ľudia tento systém nebudú používať, budeme musieť zabezpečiť, aby bol atraktívny a pútavý, a to investovaním dostatočných finančných prostriedkov do systému.

Odporúčanie v skratke:

- Rozšírenie účasti občanov s cieľom bojovať proti nenávisným prejavom prostredníctvom médií.
- Trojbodový prístup: médiá, kanál sociálnych médií a kolaboratívne online úložisko.

Monitorovanie a filtrovanie s viacstranným prístupom: orgán ombudsmana, etický výbor a výbor pre dohľad občanov.

Digitálne technológie

Odporúčanie 11: Prasknúť bublinu: podpora rôznych pohľadov na sociálnych médiách

V záujme boja proti radikalizácii v online priestore odporúčame, aby platformy sociálnych médií boli poverené diverzifikáciou obsahu zobrazovaného používateľom. Algoritmy často vytvárajú tzv. komnaty ozvien, pretláčajú skreslený obsah a vedú užívateľov do úzkej „kráľovej nory“. Prispôbením algoritmov v snahe prezentovať širšiu škálu názorov, môžeme zabrániť dominancii jedného pohľadu a podporiť vyváženejšie chápanie tém.

Ako? Riešením, ktoré navrhujeme, sa zabezpečuje, že keď používatelia prezerajú extrémistický obsah, algoritmus následne zobrazí obsah zahŕňajúci opačný uhol pohľadu. Tento prístup nabáda používateľov, aby vnímali farebnejší a zložitejší naratív, ktorý im pomôže účinne prasknúť obsahové bubliny, ktoré ich v súčasnosti izolujú.

Táto stratégia nielenže znižuje riziko radikalizácie, ale podporuje aj kritické myslenie a empatiu tým, že používateľov vystavuje rôznym názorom. Vykonávaním tejto zmeny sa sociálne médiá stanú informačne bohatším a vyváženejším miestom, čo prispeje k zdravšiemu online prostrediu pre všetkých.

Odôvodnenie:

Posilnené kritické myslenie: Vystavenie používateľov rôznym perspektívam podporuje kritické myslenie a povzbudzuje jednotlivcov, aby dôkladnejšie hodnotili informácie, čím sa znižuje náchylnosť na radikálne ideológie.

Menšia polarizácia: Zbúraním komnát ozvien môže tento prístup zmenšiť mieru polarizácie spoločnosti a zároveň podporiť dialóg a porozumenie medzi rôznymi skupinami.

Informovaná verejnosť: Vyváženejší príjem informácií zabezpečuje, že verejnosť je lepšie informovaná o rôznych otázkach, čo vedie k diferencovanejším diskusiám a premyslenejšiemu rozhodovaniu.

Zlepšenie duševného zdravia: Konzumácia pestrého obsahu môže znížiť úzkosť a stres spojený s príjmom opakovaných a potenciálne dráždivých informácií.

Posilnenie demokracie: Spoločnosť, ktorá prichádza do kontaktu s rôznorodými názormi, je lepšie pripravená zapojiť sa do demokratických procesov a podporovať zdravšiu a odolnejšiu demokraciu.

Vykonávaním tohto odporúčania sa sociálne médiá stanú platformou pre vzdelávanie a konštruktívnu diskusiu, čo v konečnom dôsledku povedie k informovanejšej, súdržnejšej a empatickejšej spoločnosti.

Odporúčanie v skratke:

- Diverzifikácia obsahu: poveriť platformy sociálnych médií, aby prispôsobili algoritmy s cieľom prezentovať širšiu škálu hľadísk, bojovali proti komnatám ozvien a neobjektívnemu obsahu.
- Vyvážené názory: uistite sa, že prezeranie extrémistického obsahu spúšťa algoritmus na zobrazovanie opačne zameraných príspevkov a podporuje citlivejšie chápanie.
- Zmiernenie radikalizácie: táto stratégia znižuje riziko radikalizácie tým, že používatelia prichádzajú do kontaktu s rôznymi názormi, podporuje sa kritické myslenie a empatia.

Zdravšie online prostredie: zavedením týchto zmien sa vytvorí informačne bohatší, vyváženejší a zdravší online priestor pre všetkých používateľov.

Odporúčanie 12: Riešenie anonymity v online priestore s cieľom bojovať proti nenávisti

Odporúčame regulovať anonymitu v online priestore, aby boli páchatelia nenávistných prejavov lepšie sledovaní, vyšetrovaní a braní na zodpovednosť príslušnými orgánmi.

Preto odporúčame:

- presadzovanie uplatňovania existujúcich a budúcich nariadení a právnych predpisov na úrovni EÚ a členských štátov,
- zriadenie systému overovania totožnosti na úrovni každého členského štátu, v ktorom sa prostredníctvom štátom riadeného portálu zhromažďujú minimálne informácie potrebné na identifikáciu osoby. V tomto prípade by mala nastať postupná harmonizácia na úrovni členských štátov EÚ,

- požadovať, aby najdôležitejšie platformy sociálnych médií lepšie spolupracovali s európskymi a vnútroštátnymi orgánmi pri uplatňovaní existujúcich a budúcich právnych predpisov a používaní systému overovania totožnosti,
- zvyšovanie informovanosti online používateľov o ich povinnostiach pri zverejňovaní obsahu prostredníctvom novej Európskej charty správania, ktorá sa uplatňuje na najdôležitejších platformách sociálnych médií, ako aj prostredníctvom verejných subjektov, škôl a komunitných skupín.

Odôvodnenie:

Toto odporúčanie je dôležité, pretože množstvo nenávistných prejavov dramaticky narastá, najmä v online priestore. Regulácia anonymity by umožnila ľahšie identifikovať šíriteľov nenávistných prejavov na internete a brať ich na zodpovednosť.

Anonymita sa však musí chrániť na základe súčasného chápania slobody prejavu, čím sa zaručí slobodná výmena názorov a postojov v online priestore.

Odporúčanie v skratke:

- Nech sa zodpovednosť v online priestore stane realitou.
- Zefektívniť nariadenia a právne predpisy.
- Zaviesť európsky autentifikačný systém.
- Zvýšiť informovanosť o dôsledkoch nenávistných prejavov.

Odporúčanie 13: Európsky preukaz bezpečného surfovania

Odporúčame zaviesť európsky preukaz bezpečného surfovania pre deti od 8 rokov. Tento preukaz by bol k dispozícii aj v prispôsobenej verzii pre staršie vekové skupiny. S týmto preukazom získajú deti zručnosti, ktoré potrebujú na slobodný a bezpečný pohyb po internete a na to, aby dokázali čeliť nenávistnému obsahu v online priestore. Na kurze v školách pod vedením organizácií občianskej spoločnosti by sa deti spôsobom, ktorý je primeraný ich veku, okrem iného naučili:

- Ako môžem rozpoznať a reagovať na nenávistný obsah?
- Na čo si musím dávať pozor, aby som sám/sama (nevedome) nešíril/-a nenávistný obsah?
- Na koho sa môžem obrátiť, ak sa stanem obeťou prejavov nenávisti?
- Kde ležia hranice súkromia?

Kurzy by mali byť zábavné a primerané veku. Školitelia (organizácie občianskej spoločnosti, mimovládne organizácie atď.) by mali byť podporovaní primeraným a potrebným financovaním zo strany EÚ a členských štátov. Školiteľom by sa mali poskytnúť aj spoločné normy týkajúce sa terminológie. Keď deti absolvujú kurz, dostanú európsky preukaz bezpečného surfovania. Na vnútroštátnej úrovni by sa mali podieľať na propagácii a zavedení preukazu rodičia a učitelia (vzhľadom na jeho dobrovoľný charakter), zatiaľ čo na úrovni EÚ by podpora európskeho preukazu bezpečného surfovania mala byť povinná vo všetkých členských štátoch. Okrem toho by sa malo preskúmať, či by prístup k určitému obsahu na internete mohol byť spojený so získaním kartičky EÚ bezpečného surfovania. Deti, ktoré získali kartičku

EÚ bezpečného surfovania, by takisto mali mať možnosť nadväzovať kontakty s inými deťmi z celej EÚ.

Odôvodnenie:

Myslíme si, že táto myšlienka by bola účinná, pretože najmä mladšie deti by boli hrdými držiteľmi európskeho preukazu bezpečného surfovania (podobne ako preukaz vedenia bicykla). Preukaz by pomáhal aj rodičom, ktorí často nemajú potrebné zručnosti na prípravu svojich detí na bezpečné používanie internetu. Aj oni môžu pridať ďalšie podmienky na získanie preukazu (napr. prístup ku konkrétnej online hre). A napokon zavedením európskeho preukazu bezpečného surfovania by sa zabezpečila nízkoprahová medzikultúrna výmena medzi deťmi v Európe, ktorá by zase podporovala toleranciu a empatiu.

Odporúčanie v skratke:

- Zaviest' európsky preukaz bezpečného surfovania pre deti od ôsmich rokov spolu s kurzmi o bezpečnosti na internete a o tom, ako čeliť nenávisťnému obsahu, pod vedením organizácií občianskej spoločnosti.
- Zabezpečiť financovanie zo strany EÚ a spoločné normy pre školiteľov a zapojenie rodičov a učiteľov do propagácie preukazu.
- Udeľovanie preukazu by sa viazalo na absolvovanie kurzu a potenciálne by bolo prepojené s prístupom k určitému online obsahu.
- Podporovať medzikultúrnú výmenu a vytváranie kontaktov medzi deťmi v celej EÚ a podporovať toleranciu a empatiu.

Odporúčanie 14: Moderovanie obsahu pomocou umelej inteligencie: ochrana sociálnych médií pred nenávisťným prejavom

Odporúčame vytvoriť nástroj umelej inteligencie na odhaľovanie nezákonných nenávisťných prejavov na platformách sociálnych médií, čím sa zabezpečí súlad s normami EÚ. Funkcie tohto nástroja:

Odhaľovanie a označovanie:

- odhalí nenávisťné prejavy založené na vymedzení pojmu nezákonných nenávisťných prejavov v EÚ,
- označí príspevky ako potenciálne nenávisťné prejavy a informuje tvorca,
- ľudský moderátor preskúma označené príspevky do 24 hodín,
- uverejní príspevky, ktoré patria do rozsahu slobody prejavu,
- príspevky obsahujúce nezákonné nenávisťné prejavy sa zašlú orgánom na trestné stíhanie a následne sa odstránia.

Odhaľovanie pred uverejnením:

- odhalí nenávisťné prejavy pred uverejnením obsahu,
- bude informovať tvorcov príspevkov, ak sa zdá, že obsahujú nezákonné nenávisťné prejavy,
- poskytne tvorcom možnosť problémový obsah revidovať alebo ho aj tak uverejniť,
- po zverejnení ostane obsah označený až do preskúmania človekom, a to s upozornením týkajúcim sa zákonnosti a dôsledkov zverejňovania nenávisťných prejavov.

Povinné zavedenie tohto nástroja v rámci sociálnych médií v EÚ zvýši bezpečnosť na internete, ochráni marginalizované komunity a zabezpečí súlad s nariadeniami o nenávisných prejavoch a podporí úctivejšie digitálne prostredie.

Odôvodnenie:

Zvýšená ochrana: Tento nástroj na základe umelej inteligencie poskytne spoľahlivú ochranu marginalizovaným skupinám prostredníctvom odhaľovania a zmierňovania nenávisných prejavov predtým, ako môže spôsobiť ujmu. Vďaka rýchlej identifikácii a odstráneniu nezákonného obsahu vytvárame bezpečnejšie online prostredie.

Účinnosť a presnosť: Kombinácia odhaľovania na základe umelej inteligencie a ľudského preskúmania zabezpečí vysokú presnosť pri identifikácii nenávisných prejavov pri súčasnom zachovaní slobody prejavu. 24-hodinové preskúmanie vyváži rýchlosť a dôkladnosť a bude minimalizovať šírenie škodlivého obsahu.

Zodpovednosť: Nástroj informovaním tvorcov obsahu o potenciálnych nenávisných prejavoch a právnych dôsledkoch podporuje zodpovednosť a informovanosť. Používatelia sú informovaní o tom, čo predstavuje nezákonné nenávisné prejavy, čím sa podnecuje ohľadupľnejšia a úctivejšia komunikácia.

Preventívne opatrenia: Odhaľovanie pred uverejnením umožňuje používateľom revidovať potenciálne škodlivý obsah predtým, ako sa uverejní. Tento proaktívny prístup pomôže predchádzať šíreniu nenávisných prejavov, zníži potrebu represívnych opatrení a podporí kultúru rešpektu.

Súlad s právnymi predpismi: Zabezpečením toho, aby platformy sociálnych médií boli v súlade s právnymi predpismi EÚ o nenávisných prejavoch, sa vytvára jednotná norma v celom digitálnom priestore. Touto harmonizáciou sa zjednodušuje presadzovanie práva a posilňuje sa právny rámec proti nenávisným prejavom na internete.

Pozitívna zmena v spoločnosti: Zavedením tohto nástroja sa podporí inkluzívnejšia spoločnosť a väčší rešpekt v nej. Obmedzením šírenia nenávisných prejavov podporujeme rôzne hlasy a perspektívy, posilňujeme sociálnu súdržnosť a vzájomné porozumenie.

Celkovo tento nástroj na základe umelej inteligencie predstavuje významný krok smerom k bezpečnejšiemu a úctivejšiemu online prostrediu, ktorým sa digitálne interakcie zosúladiť s hodnotami inkluzívnosti a dôstojnosti.

Odporúčanie v skratke:

- Vyvinúť nástroj na odhaľovanie nezákonných nenávisných prejavov na platformách sociálnych médií vrátane týchto funkcií.
- Odhaľovanie a označovanie potenciálnych nenávisných prejavov podľa noriem EÚ, informovanie tvorcov a predkladanie na ľudské preskúmanie. Nezákonný obsah sa nahlási a odstráni; obsah v rámci slobody prejavu sa uverejní.
- Preskúmanie obsahu pred zverejnením, informovanie tvorcov o možných nezákonných nenávisných prejavoch a umožnenie revidovania. Označený obsah sa prehodnocuje, a to s upozornením týkajúcim sa zákonnosti.

Vzdelávanie

Odporúčanie 15: Šírenie kultúry diskusie v školách inšpirovanej občianskymi panelovými diskusiami

Odporúčame organizovať mini-diskusie v školách, ako „mini občianske panelové diskusie“ počas vyučovania. Najúčinnjším spôsobom, ako zapojiť deti do diskusie (nevytvárať „hodinu občianskej výchovy“), je nastaviť iniciatívu v bezpečnom prostredí s podporou vzdelávacej komunity: napríklad vedúcich, asistentov a učiteľov. Napríklad organizovanie diskusie o jedle v jedálni, venovanie pozornosti zvykom v rámci rôznych náboženstiev, je spôsob, ako viesť diskusie o konkrétnych témach, ktoré každodenne ovplyvňujú deti, a využívať odborné znalosti ľudí v škole, ako sú pracovníci v jedálni a kuchári. Do procesu vysvetľovania svojej práce deťom by sa mohli zapojiť aj osoby pochádzajúce z iného prostredia, ktoré nie je striktné spojené so vzdelávacím sektorom (t.j. policajti). Pokiaľ ide o témy, na ktoré sa vzťahujú tieto diskusie a v ktorých chcú deti prehĺbiť svoje chápanie, mali by sme sa poradiť priamo s deťmi. Deti dokážu diskutovať o akejkoľvek téme, pokiaľ je vhodná a prispôbená ich úrovni. S cieľom spoločne využívať tieto skúsenosti a kultúru diskusie v celej Európskej únii by mohli byť účinné partnerstvá medzi školami. Napríklad počas výmen by mohli školskí delegáti, ktorí sa zúčastnili na diskusii, cestovať a podeliť sa o svoje skúsenosti a názory s ostatnými školskými delegátmi z európskych krajín. „Výsledky“ týchto diskusií by mohli prispieť k občianskej platforme pre deti.

Odôvodnenie:

Mladí ľudia sú otvorenejší a schopní akceptovať rôzne názory, čo je kľúčovým aspektom boja proti nenávisti. Deti preto musia byť informované o občianskej kultúre a občianskej angažovanosti počas školskej dochádzky (vo veku od 6 do 16 rokov). Tieto „panelové diskusie“ organizované v škole by mali byť nástrojom odbornej prípravy pre deti. Kultúra účasti a zručnosti vyvinuté počas týchto diskusií môžu byť užitočné počas celého ich života. Účinné by mohli byť programy partnerstiev medzi školami, pretože sa tým úplne nemenia vzdelávacie programy členských štátov, ale realizuje sa spoločná iniciatíva zameraná na zvýšenie kritického myslenia a porozumenia medzi európskymi deťmi.

Odporúčanie v skratke:

- Mladí ľudia sú otvorenejší a schopní akceptovať rôzne názory.
- Deti by mali experimentovať s kultúrou občianskej angažovanosti a diskusiou počas školskej dochádzky (vo veku od 6 do 16 rokov).

Partnerstvá medzi školami môžu byť dôležité pre výmenu skúseností na európskej úrovni a pre výmenu/pochopenie iných kultúr a zmýšľania.

Odporúčanie 16: Posilniť sociálne a emocionálne zručnosti detí a mládeže, aby sa predchádzalo nenávisti

Žiadame o zavedenie krátkodobých a strednodobých opatrení na posilnenie emocionálnych a sociálnych zručností detí. Na tento účel odporúčame zlepšiť vzdelávacie prostredie v školách a ponúkať aktivity ako divadlo, umenie, nenásilná komunikácia a občianska výchova v školách a školskom prostredí s cieľom učiť o kritickom myslení, empatii a emocionálnych zručnostiach. V krátkodobom horizonte požadujeme viac výskumných štúdií lepšej kvality o vplyve činností, ktoré navrhujeme na predchádzanie nenávisti. V krátkodobom a strednodobom horizonte žiadame, aby sa preorientovala prioritna programov ako ERASMUS+, Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV) alebo programov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ na podporu

týchto činností zameraných na predchádzanie nenávisti v školách a v ich okolí. Európska komisia by mala aktívne vytyčovať tieto priority a oznamovať ich vo veľkom rozsahu (napr. vydávaním odporúčaní členským štátom a výzvami na predkladanie projektov) a spolupracovať s UNESCO a Radou Európy v záujme synchronizácie s ich príslušnými programami. Školy, učitelia a miestni činitelia by potom mohli tieto finančné prostriedky použiť na spustenie týchto činností. Na zvýšenie sociálneho začlenenia by mali byť činnosti pre všetkých bezplatné. Po približne piatich rokoch požadujeme dôkladné posúdenie s cieľom prehodnotiť opatrenia a určiť, či boli účinné. To by mohlo viesť k zvýšeniu kapacity EÚ v oblasti prevencie nenávisti v školách.

Odôvodnenie:

V súčasnom vzdelávacom systéme sa otázky emocionálnych a sociálnych zručností neberú dostatočne vážne. Školy sú takisto miestom, kde sa vyskytujú prejavy nenávisti. Deti nie sú dobre pripravené vyrásť v dospelých ľuďoch, ktorí si uvedomujú svoje emócie. Školy sú miestom, kam chodia všetky deti a môžu sa tam naučiť, ako spolu žiť. Vytvorenie dobrej vzdelávacej atmosféry je najlepší spôsob, ako nenávisti predchádzať. Spoznávanie seba a iných umožňuje lepšie kritické a sebakritické myslenie a väčšiu toleranciu. Aktivity ako divadlo, tanec, nenásilná komunikácia sú dobrými spôsobmi, ako tieto zručnosti nadobudnúť.

Odporúčanie v skratke:

Jedným z riešení na predchádzanie nenávisti v spoločnosti je zlepšenie vzdelávacieho prostredia v školách a ponuka aktivít, ako sú divadlo, umenie, nenásilná komunikácia, občianska výchova v školách a v školskom prostredí.

To umožní deťom učiť sa a rozvíjať svoje emocionálne a sociálne zručnosti a povedie to k lepšiemu vzájomnému porozumeniu medzi deťmi a k menšej nenávisti v spoločnosti.

Odporúčanie 17: Vzdelávanie o nenásilnej komunikácii pre všetky generácie, všetky národy

Odporúčame: aby sa v krátkodobom horizonte vytvorili usmernenia o nenásilnej komunikácii (inšpirované dokumentmi ako príručka „Od nenávistných prejavov k nenásilnej komunikácii“) prispôbené ako vzdelávací materiál pre mládež a dospelých;

- aby členské štáty v strednodobom horizonte pripravili kurzy o nenásilnej komunikácii, ktorými sa doplnia dávky v nezamestnanosti pre dospelých,
- aby členské štáty v strednodobom horizonte pripravili vzdelávacie materiály pre zamestnancov,
- aby na úrovni EÚ v krátkodobom horizonte vznikli videá o troch pojmoch (TOLERANCIA – LÁSKAVOSŤ – ODPUSTENIE) v rámci mediálneho obsahu,
- aby školy v strednodobom horizonte ponúkli rodičom možnosti vzdelávať sa o nenásilnej komunikácii (napr. v školách),
- aby sa na úrovni EÚ v strednodobom a dlhodobom horizonte prijali súvisiace úpravy textov (napr. v rámci odbornej prípravy a skúšok): nenásilná komunikácia by mala byť základnou súčasťou nášho jazyka,
- aby členské štáty v dlhodobom horizonte zabezpečili začlenenie metodiky nenásilnej komunikácie do procesov reintegrácie väzňov.

Odôvodnenie:

Komunikácia je jedným z najdôležitejších prostriedkov na to, aby nám v živote rozumeli, ale nikde sa neučí. Ak sa táto zručnosť bude vyučovať, bude medzi ľuďmi oveľa menej konfliktov a sporov. Uvedomenie si vlastných pocitov, introspekcie a súcitu s ostatnými. Ak by sa takéto vyučovanie zaviedlo, v Európe by bolo oveľa menej nenávisti. Prejavy nenávisti v súčasnosti vrcholia, odteraz by sme mali zaznamenať pokles. Lepšia komunikácia vedie k lepšej spolupráci, ktorá by viedla k jednotnejšej Európe.

Odporúčanie v skratke:

- Tlmočiť tieto kľúčové pojmy: TOLERANCIA – LÁSKAVOSŤ – ODPUSTENIE členom spoločnosti prostredníctvom priamych a nepriamych vzdelávacích akcií.
- Šíriť vedomosti o nenásilnej komunikácii a jej využívanie u všetkých vekových kategórií spoločnosti od mládeže až po dospelých vrátane rodičov.
- Využívať existujúce usmernenia OSN a prispôbiť ich vzdelávacím materiálom.
- Vytvárať na úrovni EÚ bezplatné vzdelávacie materiály pre dospelých (rovnako v pracovnom aj vzdelávacom prostredí).
- Vytvárať mediálny obsah na zvyšovanie informovanosti, aby sa o tejto metodike ľudia dozvedeli.
- Dosiahnuť, aby sa nenásilný štýl komunikácie stal súčasťou akejkoľvek oficiálnej komunikácie ako základný spôsob prístupu k občanom.

Účasť občanov a sociálne začlenenie

Odporúčanie 18: Vytvorenie európskych panelových diskusií občanov pre mladých ľudí (vo veku 16 – 25 rokov) na boj proti nenávisti

Európske panelové diskusie občanov pre mladých ľudí by mali ako súčasné európske panelové diskusie občanov uplatňovať náhodný výberový proces, pretože vedie k zastúpeniu rôznych skupín. V rámci panelových diskusií by sa mali rozoberať témy, ktoré súvisia s výzvami a príležitosťami, ktorým čelia mladí ľudia (t. j. šikanovanie, tolerancia, rešpekt, stereotypy a sociálne začlenenie). V týchto panelových diskusiách by sa mali mladí ľudia uplatniť ako odborníci na prehĺbenie chápania zásadných otázok a prezentovať svoje názory na úrovni EÚ. Napríklad mladí ľudia zapojení do antidiskriminačných združení alebo združení na integráciu migrantov by v rámci mládežníckych panelových diskusií mohli pôsobiť ako „odborníci“ a „garanti informácií“. Tieto panelové diskusie by sa mali podporovať v rámci platformy na zapojenie občanov (ktorú treba prehodnotiť, aby bola interaktívnejšia, viac „cool“ a lepšie spropagovaná).

Odôvodnenie:

Mladí ľudia sa často nezaujímajú o politiku a ich volebná účasť klesá. Ich politickí zástupcovia (či už na vnútroštátnej alebo európskej úrovni) sú volení staršími ľuďmi. Na účely oboznámenia s politickou diskusiou, informovanosti o tom, čo Európska únia robí, a vzbudenie záujmu o ňu, by účasť v rámci panelovej diskusie európskych občanov, ako je naša, mohla byť zaujímavým nástrojom na podporu trvalejšieho zapojenia. Európska úroveň je kľúčová, pretože v mnohých členských štátoch je vízia Európskej únie zredukovaná na to, že „Brusel rozhodne.“ Brusel je vnímaný ako „veľký šéf, ktorý veľa rozkazuje.“ Experimentovanie s panelovou diskusiou občanov by mohlo mladým ľuďom umožniť cítiť sa bližšie k Európe a iným mladým

Európanom. Keďže mladí ľudia patria medzi hlavné obeť nenávisti, je nevyhnutné zamerať sa na nich.

Odporúčanie v skratke:

Odporúčame osobitne pre mladých ľudí vytvoriť celoeurópske panelové diskusie týkajúce sa otázok boja proti nenávisti.

Cieľ je dvojaký: bojovať proti nedôvere mladých ľudí voči politikom a vnímať mladých ľudí ako súčasť riešenia rôznych problémov.

Odporúčanie 19: Rozvoj dobrovoľníckych občianskych služieb v miestnych komunitách pre dospelých

Musí sa poskytnúť čas na účasť na týchto dobrovoľníckych činnostiach, napríklad platené voľno z práce vyhradené osobitne na občiansku angažovanosť. Zároveň musíme brať do úvahy samostatne zárobkovo činné osoby. Hospodárske prínosy by mohli byť veľkou motiváciou na zvýšenie občianskej angažovanosti medzi rôznymi kategóriami (napr. zníženie daní). A napokon, na úrovni EÚ by sa mal podporovať význam miestnych iniciatív: EÚ by mohla stimulovať a podporovať tieto miestne iniciatívy v celej Európe a poskytovať skúsenosti a finančnú podporu. Trvanie tejto dobrovoľníckej služby by bolo v prípade zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných osôb kratšie ako program Erasmus (napríklad jeden týždeň).

Odôvodnenie:

Na boj proti nenávisti je veľmi dôležitá miestna úroveň a miestne komunity sú cennou podporou sociálnej súdržnosti. Dobrovoľníctvo v združeniach, ktoré napríklad podporujú integráciu, by malo byť prístupné pre všetky vekové kategórie. Európska únia by mohla podporiť tieto iniciatívy na boj proti nenávisti na miestnej úrovni a umožniť výmenu skúseností medzi rôznymi miestnymi aktérmi.

Odporúčanie v skratke:

- Dobrovoľné občianske služby by mali byť prístupné pre všetkých bez ohľadu na ekonomickú alebo profesijnú situáciu.
- Spoločnosti musia umožniť svojim zamestnancom vyskúšať tieto európske dobrovoľnícke programy (s podporou Európy).
- Dobrovoľníctvo a nadobudnuté zručnosti by sa mali oceniť.

Odporúčanie 20: Pomoc pri návrate k zmyslu života

Odporúčame, aby EÚ podporovala vytváranie komunitných priestorov na podporu marginalizovaných ľudí. Táto pomoc môže byť sprostredkovaná v rôznych smeroch v závislosti od potrieb jednotlivca. Odporúčame, aby ľudia dostávali príležitosť nájsť si takú prácu, ktorá bude zabezpečovať ich osobnú autonómiu a stabilitu, a zároveň aby sa poskytovala osobitná podpora tým skupinám, ktoré majú ťažkosti s prístupom na trh práce, napríklad osobám so zdravotným postihnutím, utečencom, bezdomovcom, zneužívaným osobám atď. Osobitná pomoc v týchto prípadoch by mohla spočívať v príprave na podanie žiadosti o zamestnanie, pohovory, v schopnosti udržiavať osobnú hygienu a zabezpečiť si vhodné oblečenie na prácu.

Na tento druh iniciatív vedených komunitou by sa mohli určiť verejné finančné prostriedky, pričom by sa mohli využiť siete solidarity a dobrovoľnícke iniciatívy, ktoré už existujú v komunite, takže finančné investície by boli udržateľné pre verejné rozpočty. Mal by sa prijať záväzok, aby sa zachovali dlhodobé podmienky financovania centier.

Tieto iniciatívy v oblasti solidarity a podpory by mali spoločne zahŕňať dve potreby: na jednej strane poskytovanie špecializovanej pomoci konkrétnym skupinám, ktoré môžu mať osobitné potreby, a na druhej strane otvorenosť rôznym marginalizovaným skupinám bez uprednostňovania alebo preferencií, ktoré môžu prispieť k ďalšej nenávisti a diskriminácii.

Osobitnú a okamžitú pomoc možno nájsť v týchto centrách podľa jednotlivých prípadov s podporou riadne vyškolených dobrovoľníkov a/alebo odborníkov, ktorí môžu ľudí nasmerovať na miesta, kde môžu dostať osobitnú pomoc. Pomoc sa môže poskytovať nielen ľuďom z marginalizovaných skupín, ale každému, koho životné okolnosti alebo osobná situácia môžu vyžadovať podporu.

V týchto komunitných centrách sa môžu konať aj semináre, aktivity, medzikultúrne výmeny, podujatia a oslavy, ktoré pomáhajú vytvárať zmysel pre komunitu a prekonávať prekážky diskriminácie. Tieto priestory by mali byť prispôsobené pre ľudí tak, aby sa tam cítili vítaní a v pohodlí.

Mal by existovať vzájomný záväzok medzi centrom, ktoré poskytne pomoc, a príjemcom, ktorý musí dosiahnuť dohodnuté výsledky v určitom časovom rámci. Riešenie osobitných prípadov si môže vyžadovať dlhší čas, podľa jednotlivých posúdení odborníkov.

Odôvodnenie:

Ide o dôležitú vec, pretože ľuďom by sa príchodom do týchto komunitných centier výrazne zľahčila situácia. Centrá by predstavovali niečo nové, ponúkli nádej a inšpiráciu. Znamenalo by to zlepšenie duševného zdravia, pomoc ľuďom s domácimi problémami, poskytnutie strechy nad hlavou pre všetkých ľudí v zlej situácii, ktorá by sa tým šťastie vyriešila, uplatnenie základného práva viesť dôstojný život a pomoc pri hľadaní zmyslu. Je to dôležité, pretože ľudia sa môžu navzájom ovplyvňovať, budovať vzťahy a navzájom si rozumieť problémom. Ľudia by sa necítili stigmatizovaní alebo „nálepkovaní“. Musíme byť znova ľuďmi (nielen zrýchľovaním technológie na úkor humanizácie). Ľudia potrebujú príležitosti a toto odporúčanie by mohlo vytvoriť príležitosti na prácu.

Odporúčanie by mohlo podporiť inkluzívnejšiu, spravodlivejšiu, rovnoprávnejšiu, zmysluplnejšiu a empatickejšiu spoločnosť, v ktorej sa každý môže rovnako podieľať na živote spoločnosti a v ktorej nepovažujeme problémy ako chudoba a bezdomovecť za štandard, pretože vytvárajú nenávisť.

Toto odporúčanie by mohlo pomôcť spoločnosti na miestnej úrovni. Pokiaľ ide o vplyv, musíme poskytnúť globálne odpovede na globálne otázky. Vplyv by sa spočiatku prejavoval v malom. Môže sa objaviť riziko, že sociálni pracovníci nebudú vybavení na vykonávanie práce a že sa myšlienka vhodne nevypracuje. Iné riziká by mohli byť finančné, jazykové alebo súvisiace s integráciou.

Odporúčanie v skratke:

- EÚ by mala podporovať vytváranie komunitných priestorov na podporu marginalizovaných skupín.
- Pomoc by mala byť prispôsobená potrebám človeka s podporou riadne vyškolených dobrovoľníkov a/alebo odborníkov, pričom by sa centrum a príjemca mali vzájomne zaviazat' k dohodnutým výsledkom a časovým rámcom, s možným predĺžením v osobitných prípadoch.
- Mal by existovať záväzok k dlhodobému verejnému financovaniu, pričom by sa mali využiť už existujúce siete solidarity a dobrovoľnícke iniciatívy.

Odporúčanie 21: Hľadajú sa ľudia: riešenie sociálnej nerovnosti v boji proti nenávisti v EÚ

Sociálna nerovnosť, ako sa uvádza vo vymedzení problému, predstavuje jednu z kľúčových príčin nenávisti v našej spoločnosti. Napriek svojmu významu inštitúcie EÚ a členské štáty tento problém neriešili primerane, zdôrazňujúc potrebu komplexného výskumu financovaného EÚ s cieľom identifikovať a riešiť prepojenia medzi sociálnou nerovnosťou a nenávisťou.

Pochopenie týchto prepojení je nevyhnutné na vypracovanie účinných politík a intervencií. Bez spoľahlivých empirických dôkazov založených na kvalitatívnych a kvantitatívnych údajoch môže byť úsilie o riešenie sociálnej nerovnosti nesprávne nasmerované alebo neúčinné. Zapojenie sociálnych organizácií do zberu údajov zabezpečuje, že údaje odrážajú realitu tých, ktorí sú najviac postihnutí nerovnosťou, a poskytuje presnejší a relevantnejší základ pre výskum s prístupom zdola nahor. Priebežné uverejňovanie týchto zistení bude podkladom pre prebiehajúce úsilie. Výsledky štúdií sa môžu začleniť do kampaní na zvyšovanie informovanosti.

Odôvodnenie:

Vypracovanie usmernení a kampaní založených na dôkladnom výskume umožňuje ciele opatrenia zamerané na konkrétne spôsoby, akými sociálna nerovnosť podporuje nenávisť. Tento strategický prístup môže výrazne znížiť sociálne napätie a podporiť sociálnu súdržnosť, ako aj umožniť systémovú zmenu.

Zber údajov o vplyve pozitívnych opatrení a neustále uverejňovanie zistení podporuje transparentnosť a zodpovednosť. Tento proces nielen informuje tvorcov politík a zainteresované strany, ale buduje aj dôveru verejnosti a podporuje úsilie o spoluprácu pri riešení sociálnej nerovnosti.

Stanovením noriem pre overené, dôveryhodné údaje a harmonizovanou metodikou spolu so zahrnutím osobných názorov, ako aj kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov sa zabezpečuje spoľahlivosť a komplexnosť výskumu.

Riešenie sociálnej nerovnosti prostredníctvom komplexného výskumu a zberu údajov má zásadný význam pre zmiernenie nenávisti a podporu súdržnejšej spoločnosti v rámci EÚ. Tento prístup poskytuje potrebné poznatky a nástroje na rozvoj účinných politík a intervencií a v konečnom dôsledku prispieva k spravodlivejšiemu a harmonickejšiemu sociálnemu prostrediu.

Odporúčanie v skratke:

- Inštitúcie EÚ a členské štáty nedostatočne riešili sociálnu nerovnosť (ako hnaciu silu a príčinu nenávisti), takže je potrebné uskutočniť rozsiahlejší výskum s cieľom zabezpečiť, aby sa identifikovali a riešili prepojenia medzi sociálnou nerovnosťou a nenávisťou.
- Uskutočniť komplexný výskum týkajúci sa prepojenia medzi sociálnou nerovnosťou a nenávisťou financovaný EÚ a zapojiť do zberu údajov rôzne zainteresované strany. Využiť zistenia na vypracovanie cielejších politík a informačných kampaní na podporu sociálnej súdržnosti.
- Zapojiť mimovládne organizácie, členské štáty a výskumné ústavy do rozsiahleho zberu údajov pomocou kvalitatívnych aj kvantitatívnych metód.
- Zabezpečiť nepretržité uverejňovanie zistení.